

23 februari 2020 – viering Heilig Avondmaal

GENEZING EN VERGEVING

Bijbellezing: Mattheus 9, vers 1 t/m 8

Het had ook gewoon in Capelle, Nieuwerkerk of Rotterdam kunnen zijn: een aantal mensen is onderweg met hun vriend, of bevriende buurman. Samen dragen zij het ongemak wat deze vriend of buurman is overkomen. De man gaat als hulpbehoevende door het leven. Hij is volledig aangewezen op de hulp van anderen. Het van A naar B verplaatsen, ook al is het maar een heel klein stukje, betekent voor hem: hulp vragen en altijd afhankelijk zijn van de goodwill van anderen. Maar deze mensen zijn er gelukkig voor hem. Misschien hadden zij er helemaal niet voor gekozen, maar is dit zo op hun pad gekomen en: 'op zo'n moment ben je er gewoon voor elkaar.' Zij zien de mantelzorg als hun plicht. Of misschien is het wel echte vriendschap wat hen drijft. Of ervaren zij dat zij er juist zoveel voor terugkrijgen door dit te mogen doen voor iemand. We kennen hun beweegredenen niet. We weten eigenlijk niet zoveel. Een man met een handicap of ziekte, een man zonder naam. Een aantal betrokkenen zonder naam. Onderweg met elkaar, het leed dat op hun pad is gekomen dragend, zoekend naar herstel, hopen op verandering, of misschien wel met de instelling 'baat het niet, dan schaadt het niet'... Of nee, dat laatste is te mager, want Jezus ziet meer dan een wanhoopspoging, of een 'ach-het-is-dat-onze-vriend-zo-graag-wilde'... Jezus ziet van deze buurmannen of vrienden of wie het ook waren... *geloof*.

Ik wil dan meer weten: wat is dat dan voor geloof? Wat zag Jezus precies? Straalde het geloof misschien van hen af? Keken zij heel verwachtingsvol naar Jezus? Of zag Jezus iets in hun binnenste, wat andere mensen sowieso niet hadden kunnen zien of opmerken? Was hun geloof een geloof in wonderen? Of een geloof met volledige overgave aan Jezus?

Jezus zag hun geloof... Meer hoeven wij blijkbaar niet te weten. Hun namen niet. Hun omstandigheden niet. Hun achtergrond of karakters niet. Hun persoonlijke geloofsbeleving niet. Wij weten alleen van hun *geloof*. En dat geloof wordt door Jezus gezien en beweegt Jezus om Zich over die verlamde buurman of gehandicapte vriend te ontfermen.

Misschien deelde deze man wel het geloof met zijn vrienden. Hadden zij thuis vooraf samen gebeden met elkaar. Maar misschien kon deze man in zijn situatie er zelf wel helemaal niet meer in geloven en zeiden zijn vrienden: 'kom op! We nemen je mee. Laat je maar gedragen worden door ons geloof!'

Dat laatste is iets wat ik best wel vaak zeg tegen mensen uit onze gemeente. Er zijn mensen in onze gemeente voor wie het soms een heel grote opgave is om te blijven geloven, om te blijven vertrouwen. Omdat de toekomst voor hen soms zo donker kan zijn. Omdat de weg van ziekte, of van gemis zo angstig diep kan gaan. Omdat het van binnen zo donker en zo leeg voelt, terwijl anderen dat aan de buitenkant misschien helemaal niet zien. Je hebt het gevoel dat je geloof aan een heel dun draadje hangt, een heel dun lijntje naar boven. 'Laat je maar gedragen worden door het geloof van de gemeente', zo zeg ik dan soms. 'Laat *ons* maar bidden, als je zelf op dit moment geen woorden kunt vinden om te bidden.' Natuurlijk:

probeer vol te houden, probeer het geloof met je mee te blijven dragen...! Maar weet je gedragen door het geloof van die mensen om je heen. Want dat is het bijzondere van het geloof van broeders en zusters: *God wil uw en mijn geloof gebruiken tot zegen van anderen*. Uw gebed, uw volharden, uw blijven vasthouden aan Gods trouw en Gods beloften, uw dragen en opdragen: het is de weg waarop God Zijn zegen wil geven aan mensen om u heen.

Ik heb daar honderd vragen bij: 'hoe zit het dan met mensen die niet door het geloof van anderen worden gedragen? En: waarom wil God dat wij zo die ander blijven opdragen in het gebed, dat heeft God toch niet nodig om steeds herinnerd te worden aan de nood van die ander? En hoe kan mijn gebed, met misschien steeds weer dezelfde gebrekkige woorden, nou zo'n uitwerking hebben?' Ik heb er nog honderd vragen bij, maar misschien moeten wij die vragen maar gewoon even laten rusten. *God wil blijkbaar jouw en mijn geloof gebruiken op Zijn weg om herstel, genade, bevrijding te schenken*. God wil zo deze geloofsgemeente in Schollevaar gebruiken voor haar omgeving waarin zoveel mensen het niet geloven of niet meer kunnen geloven. God wil zo die biddende vaders en moeders gebruiken voor die kinderen die vanmorgen niet mee wilden gaan naar de kerk. God wil zo die vertrouwensvolle mannen en vrouwen en die verwachtingsvolle jongeren gebruiken die hun vrienden en kennissen, hun klasgenoten en collega's in geloof meedragen en bij God brengen.

Laten wij daarom zo ook naar de Avondmaalstafel straks ook gaan. Je hoeft straks niets mee te nemen om aan te mogen gaan. Maar laten wij, als wij opstaan en naar de Avondmaalstafel gaan, in gedachten diegenen meedragen die zelf vanmorgen niet met ons mee zullen lopen, ook al hadden wij dat zo graag gehad misschien. Diegenen die wij thuis hebben achtergelaten. Die naam of die namen die heel de dag maar in ons hoofd blijven zitten. Draag ze maar mee straks, naar Jezus toe. Want Jezus ziet ons geloof.

Aangekomen bij Jezus moet het voor die geloofsvrienden, of die kerkelijke burens van deze verlamde man aanvankelijk wel heel verwarrend zijn geweest. Jezus heeft hen gezien en spreekt hun vriend of buurman aan... maar heeft Jezus hun verlangen wel goed begrepen? 'Zoon, heb goede moed! Je zonden zijn je vergeven.', zegt Jezus. (Je gaat vol spanning naar een dokter voor de uitslag van de scan, de dokter stelt je gelijk gerust 'ik heb goed nieuws voor je'... en hij zegt vervolgens: 'je zonden zijn niet meer te zien, zijn verdwenen.') Het klinkt voor ons waarschijnlijk vreemder dan voor de mensen toen. Voor ons zijn schuld en lijden, zonde en ziekte heel verschillende grootheden. In die tijd lag dat in

de beleving van mensen allemaal dichter bij elkaar. Ziekte en zonde was niet hetzelfde. En Jezus verbindt het hier ook niet aan elkaar. Jezus heeft het niet over de zonde die de oorzaak is geweest van zijn ziek zijn en de ziekte die het gevolg was van een zondig leven. Maar kwaad, de kwade machten en het lijden op deze wereld horen allemaal bij elkaar. Je kunt het op een hoop vegen, namelijk: niet behorend bij Gods goede wereld.

Je zonden zijn je vergeven... Ik weet niet wat de reactie van de verlamde man zelf is geweest - hij blijft hier vooral lijdend voorwerp - maar de reactie van de joodse theologen (de Schriftgeleerden) wordt wel genoemd door Mattheus. Hun reactie is: verbijstering, verontwaardiging. Deze Jezus lastert God! Hij is nu echt een stap te ver gegaan...

Ik kan mij wel iets bij deze verbijstering van de Schriftgeleerden voorstellen. Want is dit niet wat je vaker ziet bij mensen dat zij soms in hun overweldigende successen het contact met de realiteit dreigen te verliezen? Wereldleiders die denken dat zij oppermachtig zijn geworden en alles met machtsvertoon of geld denken te kunnen regelen? Tv-sterren die opeens verstand van politiek en maatschappelijke thema's denken te hebben? Maar ook psychiatrische patiënten die roepen dat zij God zijn. Jezus met Zijn wondermacht waant zich God Zelf te zijn. Hij is niet bepaald de eerste en zal ook niet de laatste in de geschiedenis zijn die dat beweert... Godslastering! Maar ik denk dat de verontwaardiging van de Schriftgeleerden nog dieper zit... Het is niet een puur psychologische kwestie, maar meer theologisch. En dan kom ik ook meer bij de betekenis van het Avondmaal uit. Jezus meent zomaar iemands zonden te mogen vergeven. Zonder offer voor de zonden. Zonder boetedoening van die persoon. Zelfs zonder dat er berouw is uitgesproken door deze persoon. Maar zo werkt het niet! Zo gemakkelijk en zo oppervlakkig is het niet. ... Nu, inderdaad is het niet gemakkelijk en oppervlakkig, maar laat dit nu precies zijn wat Jezus ons van God wil laten zien en wat wij vandaag met het Avondmaal mogen vieren: vergeving van zonden, herstel van onze relatie met God, nieuw leven met God... zonder dat er iets door onszelf aan hoeft bijgedragen te worden. Honderd procent genade. Een geschenk! Helemaal van God alleen.

Dat ontslaat mij niet van mijn verantwoordelijkheid om mijn zonden in te willen zien en deze voor God te belijden. Dat betekent niet dat Jezus niet naar mijn persoonlijk geloof en naar mijn overgave aan Hem vraagt. Maar daar moet ik niet mee beginnen. En daar moet ik ook niet in vast komen te zitten. 'Je zonden zijn je vergeven'. Opeens is er die genade van Gods kant. Opeens krijg je vanmorgen een geschenk in je handen, waar je niet om had gevraagd. Dat doet je misschien wat stamelen. Of misschien weet je niet precies wat je ermee aan moet. Pak het cadeau maar uit. Neem en eet. Het is het mooiste geschenk wat je maar kunt bedenken. En ook het meest kostbare geschenk. Het kost jou niets, maar Jezus heeft er alles voor gegeven.

Je zonden zijn je vergeven. Toen ik jaren geleden in mijn vorige gemeente over deze tekst heb gepreekt, heb ik de gemeente met alle voorzichtigheid willen vertellen dat blijkbaar zondevergeving een nog groter geschenk is dan genezing. Ik denk, alle pastorale voorzichtigheid in acht nemend, dat nog steeds, maar volgens mij wordt er in deze geschiedenis nog iets meer, nog iets groters getoond, want de genezing van ziekte is geen bijkomstigheid, zoals het hier misschien lijkt. Er is nog iets anders aan de hand. Ik leg het uit: De joden zagen uit naar Gods nieuwe wereld. Naar een nieuwe toekomst die God zal brengen. God zal daarvoor een Messias, een Gezalfde, een nieuwe Koning sturen, zo voorzeggden de profeten. En als teken van deze

nieuwe toekomst zal de Messias straks vergeving van zonden mogen brengen. Vergeving van zonden, dat was iets wat je elke keer aangezegd mocht krijgen als je je zonden beled en een offer bracht. Maar vergeving van de zonden, dat was dus ook *het* geschenk van die nieuwe heilstijd, van Gods nieuwe wereld die zal komen. *Meent Jezus nu dat Hij die nieuwe wereld van God heeft gebracht?* Dat in Hem die nieuwe toekomst van God werkelijkheid was geworden? Hoe durft Hij?! ... Daarom noemden de Wetsgeleerden deze uitspraak van Jezus godslastering: hoe kon deze Jezus nu zeggen dat in Hem Gods nieuwe wereld was gekomen, dat Hij hier namens God even alles kwam veranderen en nieuw maken? Hoe durfde die vreemde, zonderlinge inwoner van dat dorpje Kapernaüm dat te beweren?

Nu, dit zou het grote strijdpunt blijven tussen Jezus en deze joodse theologen. Daarop zullen zij Jezus uiteindelijk ook veroordelen tot de kruisdood. 'U hebt Zijn Godslastering gehoord!', zo zal een paar jaar later de hogepriester in het Sanhedrin schreeuwen, als zij Jezus terecht stellen. We zien hier in Kapernaüm al de weg naar het kruis uitgetekend.

Maar op deze weg naar het kruis, deze weg van Kapernaüm naar Golgotha, verschijnt Gods nieuwe wereld. Vergeving van zonden, het geschenk van de toekomstige Messias, teken van het nieuwe begin. Vergeving van zonden: het Koninkrijk van God is al gekomen. Je ziet er nog helemaal niets van soms. Soms is het nog zo donker. Nog zo angstig op deze wereld. Maar vandaag gaan wij het toch vieren met elkaar: het Koninkrijk van God *is* gekomen. En ieder die dat gelooft, mag er nu al deel van uit maken. Die mag in Christus vergeving ontvangen. Een nieuw bestaan. Die mag al deel uitmaken van Gods nieuwe rijk van vrede. Die mag leven van Gods genade. Die mag in ziekte en dood zich ondanks alles veilig weten.

Die buurmannen, of vrienden waren op weg gegaan in hoop op genezing voor hun makker. Maar zij kregen veel meer te zien en te horen. Zij werden zelf betrokken in het nieuwe begin dat God met deze wereld had gemaakt. Hun geloof opende voor hun een totaal nieuwe werkelijkheid: Gods Koninkrijk, waarin straks geen enkele ziekte of handicap, geen dood en geen zonde meer zal bestaan. Jezus, de Messias, heeft deze toekomst geopend. Hij liet hen erin delen.

Laten ook wij daarom vol verwachting straks naar Jezus gaan, de Gastheer van de Avondmaalstafel. En laten wij die namen van onze kinderen, vrienden of kennissen meenemen. Want hier is het brood van eeuwig leven en de wijn van Gods Koninkrijk te proeven. Wij mogen het als geloofsgemeente tot ons nemen, te midden en tot zegen van al die mensen om ons heen. Wij mochten het vieren, tot het moment dat de Messias terug zal komen.